

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Kun den korte bemærkning, at det er klart, at hvis der ikke sker ændring i afskrivningsloven, vil der fra ministeren komme ændringsforslag til det foreliggende lovforslag om at bibeholde de 1.200 kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om skattefrihed for virksomhedsoverskud, der udloddes til medarbejdere [af Gudme m. fl.].

(Andre selvst. forslag nr. X. Fremsat 24/1 75).

Forslaget sættes til forhandling.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Det forslag til folketingsbeslutning fra det radikale venstre, som vi her har til behandling, går jo ud på, at regeringen opfordres til at fremsætte lovforslag om skattefrihed for virksomhedsoverskud, der udloddes til medarbejderne.

Lovforslaget, som regeringen opfordres til at fremsætte, skal foreskrive skattefrihed såvel for virksomheden som for medarbejderne af de overskudsandele, der udloddes efter retningslinjer, som på forhånd er aftalt, og som er godkendt af finansministeren. Således står der i lovforslaget, og det måtte vel i givet fald skulle ændres til ministeren for skatter og afgifter, men det kunne forslagsstillerne jo ikke vide.

Beløbene skal efter forslaget placeres som risikobærende investering i virksomheden eller i en investeringsforening, der anbringer sine midler som anlægskapital, og midlerne

skal så ved frigørelsen tidligst efter 3 års forløb beskattes som almindelig indkomst. I bemærkningerne anføres, at forslaget i visse henseender kan betragtes som en udbygning af bestemmelserne i lov om særlig indkomstskat § 16 og i ligningslovens § 7 A, og endvidere fremhæves det, at forslaget adskiller sig fra de nævnte bestemmelser ved at foreskrive skattefrihed for det overskud, der udloddes, både hos virksomheden og hos medarbejderne. Det er tanken, at udlodningen til den enkelte medarbejder skal være begrænset til f. eks. 25 pct. af det kontant udbetalte lønbeløb. Af bemærkningerne fremgår det, at dette forslag tilsigter at fremme beskæftigelsen og bekæmpe den økonomiske krise, sikre risikovillig kapital til erhvervslivet og at være et skridt i retning af økonomisk demokrati ud fra et overskudsdelingsprincip. Forslaget tager jo alene sigte på frivillige ordninger.

I anledning af forslaget vil jeg gerne først sige, at vi i regeringen er enige med forslagsstillerne i, at vi må søge at fremme beskæftigelsen, bl. a. ved at medvirke til, at erhvervslivet, herunder i særlig grad eksport erhvervene, får bedre muligheder for at skaffe den nødvendige kapital, og regeringen vil derfor også som bebudet fremsætte forslag om bedring af erhvervslivets finansieringsmuligheder.

Jeg tror imidlertid ikke, at det forslag, vi her har til behandling, kan leve op til de gode intentioner, som ligger i motiveringen for det. Som man er inde på i bemærkningerne, må forslaget nok nærmere betragtes som en slags udbygning af de allerede nu eksisterende medarbejderordninger, der har en vis skattebegunstigelse, nemlig ordningen med medarbejderaktier efter ligningslovens § 7 A og ordningen med udbyttedeling efter § 16 i loven om særlig indkomstskat.

I medfør af bestemmelsen i ligningslovens § 7 A kan der gives tilladelse til, at værdien af den ret, som et selskab giver sine ansatte til at tegne aktier eller andelsbeviser i selskabet til underkurs, ikke medregnes i de ansattes skattepligtige indkomst. Ved aktierhvervelser i henhold til § 7 A, hvor medarbejderne præsterer en kontant betaling, beskattes merværdien hverken straks eller ved frigivelsen efter udløbet af bindingsperioden, som er mindst 5 år. Derimod anses det beløb, som aktierne er erhvervet for, som

[Ministeren før skatter og afgifter.]

anskaffelsessum i tilfælde af afståelse, og ved afståelsen behandles fortjenesten jo som særlig indkomstskat. Det er således, at godkendelse af ordninger efter § 7 A sker under forudsætning af, at medarbejderaktionærerne opnår de samme rettigheder som selskabets øvrige aktionærer, bortset fra båndlæggelsen i den nævnte 5 års periode.

Hvis vi ser på udbyttedelingsordningerne efter § 16 i lov om særlig indkomstskat, sker godkendelse også her under forudsætning af båndlæggelse over 5 år, og det gælder for begge, at der kun sker godkendelse, hvis der er tale om generelle ordninger og erhvervelserne er begrænset i forhold til de enkelte medarbejders årsløn, hvilket i øvrigt svarer til de retningslinjer, der er angivet i den nu foreslåede ordning.

Jeg tror ikke, at den foreslåede ordning vil imødekomme noget særligt behov, som ikke er dækket ved de allerede eksisterende ordninger, som jeg har omtalt her, og jeg kan derfor ikke anbefale det fremsatte forslag til folketingsbeslutning. Det gælder så meget mere, som jeg ikke anser forslaget som et fundament, der kan bruges til en videre udvikling af tankerne og realiseringen af økonomisk demokrati.

Camre (S):

Der er grund til al mulig sympati for det radikale venstres ønske om på en eller anden måde at få taget hul på en lovgivning om økonomisk demokrati. Det udspil, det radikale venstre her fremkommer med, indeholder en frivillig ordning, hvorefter udlodning af overskud til medarbejderne bliver skattefri, såvel for medarbejderne som for virksomheden, mod en binding af kapitalen til investering i mindst 3 år.

Selve dette, at beløb, der overføres til at være medarbejdernes ejendom, bliver skattefri for begge parter, er helt sammenfaldende med socialdemokratiets ØD-forslag, hvor det ganske vist ikke er overskud, der

fordeles, men et beløb, der er sat i forhold til lønsummen.

Beregningsmåden, altså om det er overskud, eller om det er lønsum, man regner efter, er ikke det afgørende for os, og spørgsmålet om skattefrihed er heller ikke det, der skiller. Det, vi derimod er betænkelige ved, er, at denne frivillige ordning ikke indeholder de andre væsentlige træk, som er afgørende i socialdemokratiets ØD-forslag.

For det første er der intet solidaritetsprincip overhovedet i det radikale forslag. Det er en helt frivillig sag, om en virksomhed vil benytte ordningen, og det betyder, at der reelt er tale om, at virksomhederne kan skaffe sig en skattefrihed for en henlæggelse til investeringsformål mod at overdrage ejendomsretten til medarbejderne. Da der i reglen vil være tale om, at overskudsdelingen træder i stedet for en del af lønnen, er det åbenbart, at der ikke her er tale om nogen reel nyskabelse. Der er ikke nogen solidarisk hæftelse mellem lønmodtagerne fra virksomhed til virksomhed og ingen sikring mod tab ved en virksomheds økonomiske sammenbrud. Disse mål kan kun nås gennem oprettelse af en fælles fond i en eller anden form.

For det andet imødekommer forslaget ikke det behov, der eksisterer for en samfundsmæssig styring af kapitalens anvendelse, altså behovet for, at man ud fra en række beskæftigelseshensyn, væksthensyn, konjunkturpolitiske hensyn, ressourcehensyn og hensynet til en hensigtsmæssig erhvervsudvikling, skulle kunne styre investeringernes indhold og retning. Dette er netop en afgørende egenskab ved socialdemokratiets ØD-forslag.

På denne baggrund må vi fra socialdemokratiets side sige, som de radikale forslagsstillere selv siger det i bemærkningerne til forslaget — jeg citerer:

... „ forslagsstillerne betragter ikke forslaget som det endelige svar på spørgsmålet om økonomisk demokrati.“

[Camre.]

Vi kan derfor ikke medvirke til forslaget gennemførelse.

Røtzler Møller (V):

Det radikale forslag, vi har for os her, er jo, som de radikale selv siger, et led i en større helhed, og vi har da også nu i dag og i morgen 5 beslutningsforslag foran os. Derfor er det måske vanskeligt at komme ind i en konkret behandling af forslaget her, at tage det grundigt op. Det kan vi komme tilbage til senere, men jeg vil da gerne sige her, at forslaget indeholder en række synspunkter, som venstre udmærket godt kan tilslutte sig.

For det første er der tanken om udbyttedeling på helt frivilligt grundlag. Det synes vi er en god tanke. Det kan baseres på frivillige aftaler, som kan komme til at ligge ved siden af de kollektive overenskomster, som gælder på vore virksomheder. Det er selvfølgelig også rigtigt, som der står i bemærkningerne, at man skal prøve at se på selve organiseringen af den indflydelse, det så skal give i virksomhederne for de ansatte. Vi har jo fået en indflydelse for lønmodtagerne igennem de nye selskabslove, og her kan altså komme et supplement, således at lønmodtagerne også får indflydelse i kraft af at have en kapital med i virksomheden som bærende et ansvar.

Vi kan tilslutte os princippet om skattebegunstigelser for lønmodtageren og også for virksomheden, og endelig kan vi tilslutte os, at lønmodtagerne sætter pengene i deres egne virksomheder, hvis de ønsker det, eller placerer dem i investeringsforeninger, hvis de bedre kunne tænke sig en sådan ordning.

Så langt er vi enige med det radikale venstre om dette forslag, men der er måske lige et par svagheder, vi også skal tage med undervejs. Tilsyneladende er det sådan, at forslaget kun tager sigte på en del af erhvervslivet og måske kun på en del af lønmodtagerne, for i praksis — hvis forslaget nogen sinde skulle blive praksis i den form, det foreligger her, og som vi kan se det — ville det nok mere være aktieselskaber end de private virksomheder, der vil komme til at bruge det, og det synes vi ærligt talt ikke er rigtigt. Der skal være en lighed her, så alle eller så mange som muligt kan komme med.

Endelig kan vi sige, at incitamentet for

lønmodtagerne nok er lige beskedent nok. Nok er det sådan, at der er skattefrihed i bindingsperioden for lønmodtagerne, men når vi kommer hen 3 år efter, det tidligste tidspunkt for frigivelsen af beløbene, ja, så er der tale om almindelig indkomstskat. Der var måske noget her, vi lige skulle se på.

I modsætning til hr. Camre kan jeg sige, at vi synes, det er en god start til at diskutere en eventuel ØD-ordning, for vi synes, udbyttedelingen, mere end et lønsumkriterium, er et godt princip, og vi synes også, at netop det her med, at det passer ind i virksomheden uden en central fond og uden solidarisk hæftelse, i og for sig er en god ting. Det med det solidariske kan jo blive taget op også på anden måde.

Venstre er derfor rede til at drøfte forslaget under udvalgsarbejdet, herunder også en drøftelse af, hvorvidt vi kan få en større lønmodtageropsparing, eventuelt også på anden vis, i erhvervsvirksomhederne.

Glistrup (FP):

Det bedste, der kan siges om det foreliggende forslag, er, at det er repræsentativt for den tid, vi lever i. I en tid, hvor man gerne skal behandle et anliggende inden for 38 sekunder i tv eller 117 sekunder i radioen, 200 ord i læserbreve eller i frokostavis-serveringer, ja, så kan man virkelig få sådan en vis sympati for et forslag af denne karakter her. Hvis man derimod giver sig bare nogle ganske få minutters tid til overvejelse af det, ser man, at det repræsenterer noget af det mest rædselsfulde og afskrækkende og afskyelige, som vi har fra det, vi har gennemlevet ned gennem 1950'erne og 1960'erne. Det burde ikke være således, at man nu her igen skulle kunne komme med sådan et forslag.

For det første er det jo simpelt hen at lave en gevækst på vort i forvejen hårdt plagede indkomstskattesystem, at nu skal der — ud fra nogle måske meget gode grundlæggende intentioner — puttes en ny særordning ind og laves en lappeudbuling, som man så skal til at sidde og køre med i hele administrationen og hele arbejdet med systemet sammen med de 183 andre, man har i forvejen, til forvirring og misforståelser hele vejen igennem.

For det andet er det jo at gennemføre skævvstillinger i forholdet imellem de forskel-

[Glistrup.]

lige skatteydere, dem, der tilfældigvis er kommet inden for en sådan ordning. Om det så er i forholdet mellem lønmodtagere eller selvstændige erhvervsdrivende, mellem erhvervsaktive og erhvervspassiv, mellem lønmodtagere i den ene virksomhed og i den anden virksomhed inden for forskellige afdelinger i den pågældende virksomhed, giver det kun skævheder og urimeligheder, og det bliver fuldstændig tilfældigt, at nu får altså hr. Petersen oppe på 3. sal til venstre, fordi han tilfældigvis er inde under en sådan ordning, råd til at købe sig en lidt større bil end ham, der bor 3. sal til højre, hvor hr. Nielsen ikke er inde under en sådan ordning. Det er sådan, det kommer til at virke i praksis.

For det tredje indeholdes der nogle af de mere afskrækkende ting om, hvordan arbejdet foregår i praksis, i de ord, som ministeren citerede, nemlig at det skal være ordninger efter retningslinjer, som er godkendt af finansministeren. Bevares, ministeren gav os den trøst, at det fremover ikke skulle være finansministeren, men skatte- og afgiftsministeren i stedet for. Jeg må indrømme, at vi ikke har noget erfaringsgrundlag for, hvordan sagerne så vil blive behandlet. Men hvis de ikke bliver behandlet væsentlig anderledes, end de er blevet hos finansministeriet, så betyder det altså, at der åbnes for alle de dårligste og mørkeste sider i samfundslivet. De, der har gode forbindelser, kan få nogle gode ordninger indført, og mod dem, der er på den sorte liste i finansministeriet, bruger man sådan nogle revisorer eller sagførere, at de ikke kan få noget som helst igennem. Man får simpelt hen disse forskellige ting, hvor man forsøger at skrive nogle vedtægter, hvor man fortæller, at f.eks., hvad skal vi sige, planlægningsafdelingen i et givet firma skal have 44 pct. af disse overskudsandele, for dér ved man, at chefens elskerinde er ansat, og det ved finansministeren måske ikke — eller nu skatte- og afgiftsministeren. På den måde får man særbegunstigelser til fordel for personer, som man gerne vil begunstige, hovedaktionærer eller deres familie, eller hvad der kunne være tale om, og administration og besvær og utilfredshed og uproduktivitet i anvendelsen af samfundets ressourcer er resultatet.

Man kunne, hvis man havde tid nok, forlænge rækken af dårligdomme ved et sådant forslag. Det er absolut kun egnet til én eneste ting, nemlig til forkastelse.

Hagen Hagensen (KF):

Jeg vil gerne begynde med at udtrykke, at jeg synes, det er en god ting, at dette forslag til folketingsbeslutning er kommet frem, således at man på ny kan få lejlighed til at drøfte opsparingsfremmende foranstaltninger og medarbejderindflydelse. Jeg synes, begge dele er en god ting, og jeg vil altså i modsætning til den sidste ordfører gerne være med til at drøfte tingene og gå det nøjere igennem.

Det gælder princippet i forslaget, hvor der er tale om udbytte- eller overskudsdeling på frivillig basis. Jeg vil gerne i denne forbindelse have lov til at minde om, at det konservative folkeparti mange gange i årenes løb er kommet med forslag, der ikke altid har nydt den tilslutning, som de gerne skulle have haft, forslag, der kunne bringe opsparingen og i øvrigt også medarbejderindflydelsen, i vejret.

Jeg erindrer i denne forbindelse også om, at forslagsstillernes parti ikke var hjemme, dengang vi rejste spørgsmålet om investeringskonti. Vi vil gerne kvittere med at være villige til at drøfte dette forslag, der nu er virkelig alvorligt og seriøst. Der kan nævnes flere ting, hvor vi i årenes løb har været med til at fremme ordninger, som vi synes tjener netop de formål, der er behov for at søge at få medarbejdere til at få, om jeg så må sige, foden indenfor også de steder, hvor de har det; jeg tænker i den forbindelse på det, der vel går under betegnelsen ØK-ordningen, og som blev gennemført for nogle år siden.

Der er altså ikke noget, der på forhånd er fremmed for os at gå ind på at drøfte, men jeg vil godt have lov til at sige, at med så forholdsvis løse rammer, som der i dette forslag er lagt, trænger det hele nok til en virkelig afklaring og undersøgelse. Det er vel også et spørgsmål, om kanaliseringen af de bundne midler er den rette, hvis det skal foregå enten i den pågældende virksomhed, eller det skal være i en investeringsforening. Det var måske naturligt at benytte de normale pengeforsyningskanaler, og vi kan da overveje, om man ikke kunne finde frem til det. Det

[Hagen Hagensen.]

kunne vel også betyde noget for medarbejderen, bl. a. hvis han ikke forbliver i virksomheden i hele bindingsperioden.

Der er vel også grund til at drøfte en række forhold om, hvorledes den risikobærende investering skal være placeret. Det kan måske være forholdsvis nemt at gøre det i et selskab, skønt man vel ikke skal til at udvide aktiekapitalen, hver gang der er tale om, at man skal være med til at dele overskuddet, men det kan være meget, meget sværere at få klaret i et enkeltmands-firma. Der er for øvrigt forhold, som det vel også er naturligt at bringe på bane, bl. a. med hensyn til, hvorledes der skal forholdes, hvis pengene går tabt, inden de kommer til frigivelse. Skal der så føjes spot til skade, havde jeg nær sagt, med, at der skal betales skat af penge, man har tabt? Der er vel nok lidt ting, vi skal have kigget på i den forbindelse. Der er også problemet om, hvorvidt der skal være ret til forlods udbytte af de således investerede midler, eller hvorledes det skal ordnes.

Kort sagt vil jeg føje til, at det konservative folkeparti går ind for medarbejderindflydelse på frivillig basis, og vil derfor gerne medvirke til en afklaring af de forhold, der er stillet op her som ramme for noget, der kunne blive til noget, og som der også nok kunne komme noget godt ud af.

Jeg vil gerne understrege, at det må være på frivillighedens grundlag, og at der ikke i nogen grad overhovedet skal være tale om samfundsmæssig styring. Det være også sagt om de retningslinjer, der måske skulle lægges fra skatte- og afgiftsministerens side. Det hele må være baseret på frivillighed, og ud fra dette vil jeg nærmest se det som et modstykke til ØD og ikke som noget, der skal drøftes med i den forbindelse. Tværtimod er det noget, der er mod, og ud fra den betragtning skal jeg undlade bemærkninger om det, hr. Camre kom med.

Ømann (SF):

Jeg må sige, at jeg har lidt svært ved at se, hvorfor dette forslag er fremsat som led i andre forslag, der skulle fremme beskæftigelsen. Jeg har svært ved at se, hvordan det overhovedet kan få nogen virkning i denne situation. Jeg har derfor også lidt svært ved at svinge mig op til stor forargelse over den

administration, det vil medføre, selv om jeg er fuldstændig enig i de ord, der er udtalt af hr. Glistrup desangående. Vi skal ikke lave flere kinesiske ordninger, som klistres på et i forvejen overbelastet indkomstskattesystem.

Når jeg er skeptisk over for, om dette overhovedet kommer til at betyde noget som helst, så ligger det i, hvilket incitament der f. eks. skulle være for et aktieselskab, som vel beskattes af sit overskud med en 40 pct., til at forhøje de 60 pct. til arbejdstagerne. Jeg tror ikke, at man er sådan indstillet, så derfor får dette lovforslag, hvis det bliver gennemført, kun et meget begrænset virkefelt.

At det skulle have noget med virksomhedsdemokrati at gøre, tages der jo forbehold over for af forslagsstillerne selv, så det skal jeg ikke sige meget om, men mon ikke man skal betragte dette forslag som, skal vi sige et behov for det radikale parti for indvortes at kunne sige: vi har da også leveret vores bidrag til virksomhedsdemokratiet. Det er så ringe et bidrag, at man ikke skal forvente vores medvirken.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det beskæftigelsesfremmende i dette forslag vil jeg tillade mig at sætte et spørgsmålstegn ved. Jeg tror ikke, at det i den øjeblikkelige situation vil fremme beskæftigelsen særlig meget.

På den anden side må man vel sige, at der kan være noget positivt i, at man vil prøve på på en eller anden måde at få medarbejderne i virksomhederne til at være mere interesserede i deres virksomhed. Måske er det vejen, at man må fritage såvel virksomheden for beskatning af det overskud, som udloddes til medarbejderne, som medarbejderne for beskatning, men jeg kan bare ikke se, hvor incitamentet skulle ligge for medarbejderne, idet det jo kommer til beskatning senere hen. Da de penge, som de sådan set anbringer, skal være risikovillig kapital, som det hedder, risikerer de altså at miste deres penge, og jeg gad vide, hvor mange der i grunden ønsker at anbringe deres penge i virksomheden, når de skal være udsat for en større risiko.

På den anden side må vi sige, at vi er særdeles positivt indstillet over for frivillighedsprincippet, at vi altså kan finde ordnin-

[Arne Bjerregaard.]

ger, hvormed vi kan få medarbejderne til at være interesseret i at anbringe deres penge i den virksomhed, hvori de er ansat. Jeg må sige, at vi er særdeles positive over for, om vi kan finde en ordening. Jeg er bare ikke sikker på, at denne ordening er den helt rigtige.

På den anden side kan man, når hr. Camre er så direkte imod, næsten føle, at der måske er noget rigtigt i den. Hr. Camre mener, at der er for megen frivillighed, at der mangler solidaritet, og at der mangler en lovgivning om, at folk skal være solidariske. Kan folk i dette land da efterhånden ikke få lov til selv at udvikle deres solidaritet? Vi skal ikke lovgivningsmæssigt udvikle solidaritet, vi skal ikke dekrettere, at man skal have en fælles fond, så man kan bruge demokratiet til magtudfoldelse og styre kapitalen for vores kære medarbejdere, så de ikke selv kan få lov til at være med til at anbringe deres kapital, hvor de ønsker. Så over for det argument, som er fremført af hr. Camre, kan jeg altså næsten få større velvilighed over for det radikale forslag, hvor der dog er dette frivillighedsprincip, som vi går stærkt ind for. Først i det øjeblik menneskene frivilligt får lov til at udfolde sig og frivilligt får lov til at anbringe deres penge, hvor de ønsker, får de netop lyst til at være med.

Bl. a. derfor, men altså også fordi vi er interesseret i økonomisk demokrati på det grundlag, er vi positive og åbne over for at finde frem til former, der kan fremme medarbejdernes frivillige medleven og deres frivillige ansvarsstilling i deres erhvervsvirksomhed, altså i den virksomhed, hvor de arbejder. På den baggrund vil vi være med til at se velvilligt på forslaget her, og på om vi i fællesskab kan nå frem til former, hvor vi kan finde noget fornuftigt, som kan gøre medarbejderne interesseret i det selskab eller i den erhvervsvirksomhed, hvori de arbejder.

Knud Jespersen (DKP):

Der er sagt en del om det forslag til folketingsbeslutning, der ligger. Der er ikke sagt ret meget godt, og det er også rimeligt, for hvert forslag bør behandles efter dets pålydende. Når man kigger på det her, så kan

man se, at forslagsstillerne i høj grad har ladet sig fange af det, historien nu har afklaret, at der ikke bare for tusind år siden, men også i dag er to slags mennesker. Hvad er det for en underlig foragtelig måde at tale om frivillighedsprincipper på i en tid, hvor man har været med til at skære forbruget ned med 6 pct., altså skære levestandarden ned? Hvad er det, der skulle motivere, at man lavede to slags skatteregler, hvis man går ud fra det princip — og det troede jeg det radikale venstre gjorde, så naiv var jeg — at man skulle beskattes af det, man tjente, og at man ikke skulle betale skat for andre, men kun for sit eget vedkommende af den faktiske fortjeneste.

Forslaget har intet som helst med beskæftigelsesfremmende foranstaltninger at gøre. Intet. Hr. Camre sagde, at det passede ikke så godt med socialdemokratiets ØD-forslag, og jeg kan tilføje, at det passer heller ikke så godt med vores 6-punktsforslag, det har nemlig ikke nogen som helst relation til at få beskæftigelse sat i gang. En beskæftigelsesfremmende foranstaltning, det er en øjeblikkelig udvidelse af købekraften, og en sådan kunne det radikale venstre jo have stimuleret ved at appellere til arbejdsgiverne med henblik på at skabe denne større medarbejderlyst. Jeg tror nu, der er en meget stor lyst blandt arbejderne til at forsvare deres virksomheder. Altså kunne man imødekomme nogle af de rejste og beskedne krav.

Hvad der er sagt om kontrollen og planlægningen i forbindelse med dette lidt mærkværdige forslag, det skal jeg simpelt hen bare lade stå.

Nu har vi behandlet to forslag, som stammer fra den gamle regering, og det er sagt om det foreliggende forslag, at man kan vel næppe forvente fra hr. Camres side, at de radikale skal lave de socialdemokratiske forslag, men jeg må sige, at det bliver usægtelig interessant, hvis vi sådan bytter om, idet socialdemokratiet går ind for venstres forslag, mens man tager afstand fra radikale forslag, fordi de ikke er lig med socialdemokratiets forslag.

Vi tager afstand fra det, fordi det er et dårligt forslag. Det gavner ingen; jeg tror end ikke, det gavner de radikale — måske var det meningen.

Jes Schmidt (CD):

Vi har her at gøre med et brudstykke af noget, som ligner det, man kalder økonomisk demokuti, ØD. Om det er mere, det vil vise sig. Det er alligevel interessant, fordi det rører ved et problem, som alle verdens moderne industrisamfund har med at gøre eller på en eller anden måde skal løse. Det er udbyttedelingen, og det er medbestemmelse, medbestemmelsesret for lønmodtagerne. I de statskapitalistiske lande har man fundet løsninger ved at gå nationaliseringens vej, „Volkseigene Betrieb“, men det er et spørgsmål, hvor meget menneskene har ud af denne løsning. Er det mon meget mere end den fornøjelse, vi alle sammen har af at være medejere af de danske statsbaner? Målet må efter min mening være, at man når til en formuedannelse hos den enkelte lønmodtager, en formuedannelse, som han selv kan råde over. Vor andel i DSB kan vi jo ikke råde over selv. Vi kan jo ikke gå hen og sælge et stykke af et lokomotiv.

Alene på den baggrund er det radikale forslag, selv om det kan komme til at ligne en forpjusket fugl, interessant, og vi vil i hvert fald fra vores side være interesseret deltager i udvalgsbehandlingen, selv om forslaget måske ikke er en af de allerstørste åbenbaringer på det område.

Ordføreren for forslagsstillerne (Gudme) (RV):

Jeg kan forstå, at det tiende parti her i salen ikke giver sig til kende, men det ville nok være uberettiget at regne med, at dette parti ville tilslutte sig forslaget.

I øvrigt må jeg sige, at jeg kan takke for mere sympati end for egentlig tilslutning; for så vidt jeg kan bedømme det, har et flertal her i salen givet udtryk for sympati. Således gav hr. Camre udtryk for megen sympati for tanken, men i lighed med sin partifælle skatte- og afgiftsministeren kunne han alligevel ikke støtte forslaget. Vi må altså konstatere, at når det drejer sig om den hovedlinje, som forslaget er udtryk for, så er der ikke et flertal her i salen for at gennemføre det. Sympatien er til stede, men viljen til at gennemføre et sådant forslag er ikke til stede.

Hr. Camre havde som sagt al mulig sympati, men da han skulle gå nærmere ind på enkelthederne, havde han sådanne indven-

dinge imod vores forslag, at vi kunne se, det var to forskellige begreber, vi talte om. Jeg er bange for, at der ikke vil være nogen mulighed for at få hr. Camres og hans partifællers sympati konverteret til også en tilslutning til forslaget, hvis vi går nærmere ind på de indvendinger, som hr. Camre førte frem. Hr. Camre sagde, at det, man savnede i vores forslag, var, at der ikke var den samfundsmæssige styring af kapitalen, som der var i socialdemokratiets forslag. Hertil må jeg på linje med ordførere, der har givet tilslutning til vore tanker, sige: vi ønsker heller ikke den samfundsmæssige styring, så i så henseende vil vi ikke kunne nå hinanden.

Hr. Camre sagde videre, at der var den forskel imellem socialdemokratiets forslag og vort forslag, at socialdemokratiet byggede på et lønsumsprincip, mens vi derimod byggede på et overskudsprincip. Også på dette punkt må jeg konstatere, at vi ikke vil kunne få enderne til at nå sammen. Vi mener stadig, det må være rigtigt, at det, der skal være basis for at udlodde, det er det overskud, som en virksomhed har indtjent, og ikke det mere tilfældigt virkende — hvilket man jo allerede under ØD-debatten for et par år siden måtte konstatere — at man lægger lønsummen til grund. Derfor er der altså ingen mulighed for med det forslag til beslutning, som vi her har fremsat, at få tilnærmet socialdemokratiets tanker om ØD til vore ideer. Der er en skillelinje imellem, som gør, at vi altså ikke kan påregne tilslutning.

Jeg kunne på den anden side forstå på skatte- og afgiftsministeren, at han mener, at det, som vi ønsker at fremme, og som han altså også havde en vis behersket sympati for, i det store og hele er tilgodeset ved de allerede eksisterende regler i ligningslovens § 7 A. Jeg tvivler på, at det er det, men jeg synes i hvert fald, det rigtige må blive, at vi under den udvalgsbehandling, vi nu skal have på grundlag af vort forslag, får set på, hvor meget ligningslovens § 7 A er blevet anvendt, og efter hvilke principper der har fundet godkendelse sted fra finansministeren — efter hvilke principper der altså nu skal finde godkendelse sted fra skatte- og afgiftsministeren. Måske var der mulighed for, at man kunne få § 7 A i ligningsloven og vort forslag til at nærme sig til hinanden, således at vi om ikke andet kunne nå til, at

[Gudme.]

vort forslag i hvert fald betød en udvidelse af det anvendelsesområde, som ligningslovens § 7 A har.

Jeg vil gerne sige tak specielt til de ordførere, der sluttede op om tanken. Hr. Røtzler Møller havde et par indvendinger. Jeg tror nok, hvis vi skal drøfte det videre, at de indvendinger, som man havde fra venstres side — og som i nogen grad var på linje med dem, som senere blev fremført af hr. Arne Bjerregaard — er indvendinger, vi ville kunne få overvundet. Både hr. Røtzler Møller og hr. Arne Bjerregaard var inde på, at incitamentet for lønmodtageren nok var for svagt, fordi der i virkeligheden kun skete det, at han slap for beskatning i det år, hvor han foretog bindingen i virksomheden, men den fulde beskatning kom senere, når han efter mindst 3 års binding fik sine midler ud igen. Hertil må jeg sige, at på dette punkt ville vi ikke stå absolut fast og sige, at der ikke var mulighed for at foretage en lempet beskatning, i det øjeblik pengene kom ud igen. Vi synes, det ville være så meget desto rimeligere med en sådan lempet beskatning ud fra den rimelighedsbetragtning, at netop i mellemprioden har lønmodtageren været ude i den risiko, der er forbundet med at lade virksomheden stå med pengene, hvad enten der er tale om et aktieselskab, et anpartsselskab eller en enkeltmandsvirksomhed.

Jeg kunne forstå både på hr. Røtzler Møller og på hr. Arne Bjerregaard, at de var skeptiske over for, om forslaget var egnet til at fremme noget formål, når der var tale om enkeltmandsvirksomheder. Jeg tror også, det skulle være muligt, hvis vi virkelig skulle arbejde videre med forslaget — hvad jeg altså håber vi i et vist omfang kan komme til — at finde regler, således at det kunne tilpasse sig til enkeltmandsvirksomheder.

Hr. Glistrup havde jo ikke mange venlige ord — for ikke at sige, han havde ingen venlige ord — tilovers for vort forslag, og det er sådan set at beklage. Det havde egentlig efter min mening været naturligt, om man også fra fremskridtspartiets side havde set positivt på denne opfordring til at skabe en risikovillig kapital på et tidspunkt, hvor virksomheden savner denne kapital, ved at gennemføre dette forslag. Hr. Glistrups ind-

vendinger finder jeg ikke så tungtvægtige, som hr. Glistrup åbenbart selv gjorde, at dømme efter den bombastiske form, han gav dem. Hr. Glistrup sagde således, at her skaber vi altså en ny særordning sammen med ethundredetreogfirsindstve andre. Det kommer hr. Glistrup og vi andre jo til at leve med. Så længe vi har det nuværende skattesystem, som hverken hr. Glistrup eller vi er i stand til at afskaffe fra den ene dag til den anden — og nok heller ikke af gode grunde kan have noget ønske om at afskaffe fra den ene dag til den anden — ja, så er det til syvende og sidst sådan, at vi må administrere en række individuelt tilpassede særordninger, og selv om man skulle føje en ethundredefireogfirsindstve til, så kan vi nok også leve med den, hvis den tilgodeser et fornuftigt formål.

Hr. Glistrup sagde videre, at han fandt, det var uheldigt med den skævdelling, der ville være mellem forskellige lønmodtagere efter dette forslag. Ja men denne forskelsbehandling mellem lønmodtagere lever vi jo med i dette samfund, al den stund der er forskel på de vilkår, man har på de enkelte arbejdspladser. Der er forskellige muligheder for at optjene løn, alt efter om man er i det ene eller det andet fag, alt efter om man er funktionær eller man er arbejder, alt efter om man er uddannet et sted, hvor der for øjeblikket er arbejdsløshedsrisiko, eller om man er sikret fuld beskæftigelse. Det kan vi nok ikke ændre ved, og jeg finder, der er en naturlig parallel til dette forslag. De steder, hvor virksomheden virkelig havde brug for kapital, og hvor lønmodtagerne kunne undvære denne kapital ved en skattebegunstigelse, da var det naturligt, at man gav chancen uden hensyn til, at der andre steder ikke er mulighed i så henseende.

Endelig fremmanede hr. Glistrup de forfærdeligheder, der ville være en følge af, at det skulle være skatte- og afgiftsministeren, der skulle fastsætte de retningslinjer, efter hvilke systemet skulle administreres. Disse forfærdeligheder tror jeg godt vi kunne leve med.

Jeg må slutte her og skal derfor foruden dem, jeg allerede har nævnt, sige tak for den tilslutning, der har været, selv om den altså ikke er nok til, at det kan bære frem til et flertal.

Jeg håber, at vi under den udvalgsbe-

[Gudme.]

handling, der senere skal komme, kan få lejlighed til at se, om der alligevel ikke kan blive noget tilbage af forslaget, og om vi ikke, som jeg var inde på før, måske kunne kæde det sammen med en udbygning af princippet i ligningslovens § 7 A.

Fra vor side skyldes forslaget ikke, som hr. Glistrup og hr. Ømann noget sarkastisk var inde på, bare et ønske om at vise flaget, baggrunden har også været et ønske om på et tidspunkt, hvor virksomhederne har brug for at få tilført risikovillig kapital, samtidig at få den tanke om udbyttedeling, som har været en gammel radikal bannersatz, ført frem — en tanke, som jeg ved at der findes sympati for hos et flertal, hos store kredse både i denne sal og også i befolkningen.

Camre (S):

Jeg ville da gerne afbøde hr. Gudmes indtryk af, at der ikke er nogen mulighed for at gennemføre en form for økonomisk demokrati i et eller andet samarbejde imellem bl. a. socialdemokratiet og det radikale venstre. Jeg sagde faktisk, at vi så med al mulig sympati på det radikale ønske om at få taget hul på en lovgivning af denne art. Der er altså en sympati over for princippet i denne lovgivning, men altså, som hr. Gudme også selv kommenterede det, en vis afstandtagen fra selve det foreliggende forslag.

Når hr. Gudme siger, det var beklageligt, at vi end ikke kunne nå til enighed om det kriterium for indbetalingerne, som ligger heri, at der dér skulle være en afstand, så vil jeg da gerne henvise til, at jeg i mit første indlæg sagde, at spørgsmålet om beregningsmåden ikke er noget afgørende for socialdemokratiet. Vi har været villige til hele vejen igennem at diskutere andre former end den enkle og let administrerbare ordning, vi selv har været inde på i vores ØD-forslag.

Men man må stille spørgsmålet: hvad er formålet med overhovedet at gennemføre en ØD-lovgivning? Det må jo være at klare nogle problemer, som ikke kan klares i øjeblikket, og som ikke kan klares med mere eller mindre fikse og mere eller mindre let administrerbare afarter af en allerede eksisterende lovgivning. Jeg mener derfor, at det, som måske skal diskuteres nøjere — det, som man måske kunne have fået et fejlagtigt indtryk af var en hovedskillelinje —

nemlig dette om den samfundsmæssige styring og hensynet til den større erhvervsmæssige sikkerhed, er noget meget væsentligere. Det er i øjeblikket således, at netop beskæftigelsen, erhvervsudviklingen, er ramt af denne frivillighed og denne selvstændighed, som jeg forstår at hr. Arne Bjerregaard var så glad for. Vi er netop inde i en beklagelig økonomisk udvikling, der skyldes, at vi ikke har værktøj, ikke har midler til at styre kapitalens anvendelse og kapitalens bevægelser. Det er altså en af de meget væsentlige ting, som en lovgivning om økonomisk demokrati skulle sikre, og det er omkring det og omkring den indbyrdes sikring, som ligger i det, jeg sagde om solidaritetsprincippet, at en enighed omkring en kommende lovgivning på dette område, hvor i hvert fald socialdemokratiet kan deltage, må findes.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, tirsdag den 4. marts, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af skattekontrollloven. (Ændringer vedrørende for sen indgivelse af selvangivelse).

2) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om skibsregistrering.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidige statslån til boligbyggeri.

[Første næstformand.]

4) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om statslån til forbedring af beboelsesejendomme [af Gudme m. fl.].

5) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om ændring af lov om realkreditinstitutter [af Gudme m. fl.].

6) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om stats-tilskud til visse miljøinvesteringer [af Gudme m. fl.].

7) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning om statslig garantistillelse for driftslån til håndværks- og mindre industrivirksomheder [af Gudme m. fl.].

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om registrerede arkitekter.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om by- og landzoner. (Ophævelse af byudviklingsudvalg).

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om planlægning af Køge Bugt-området.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om svangerskabshygijne og fødselshjælp.

Mødet hævet kl. 14.39.
